

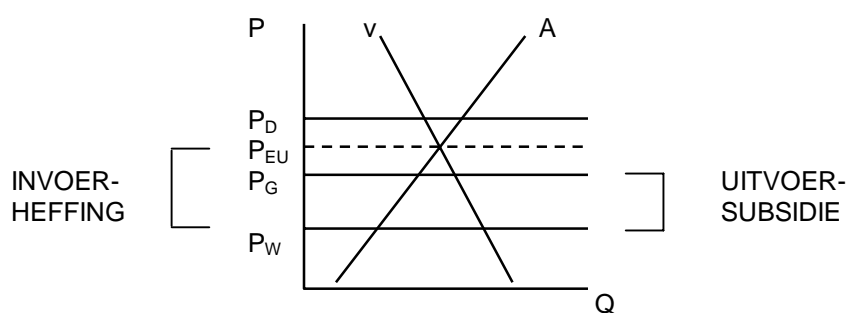
MARKT- en PRIJSBELEID

Het gemeenschappelijk landbouwbeleid beoogt o.a. de agrarische bevolking een redelijk inkomen te verschaffen en de consumenten te verzekeren van voldoende voedsel tegen redelijke prijzen.

Hiertoe worden garantieprijzen (interventieprijzen) en drempelprijzen (referentieprijzen) vastgesteld.

Ter bescherming van de eigen landbouw wordt de invoer benadeeld (invoerheffingen) en de uitvoer bevoorrecht (uitvoersubsidies).

- Als de marktprijs binnen de EU (P_{EU}) onder de **garantieprijs** (P_G) daalt, dan zullen de interventiebureaus het aanbodoverschot opkopen, zodat de prijs niet verder zal dalen.
De garantieprijs functioneert derhalve als een minimumprijs en heeft tot doel de producenten een redelijk inkomen te verschaffen.
Aan ondernemingen die willen exporteren zal een **uitvoersubsidie** worden gegeven, die gelijk is aan het verschil tussen de wereldmarktprijs (P_W) en de garantieprijs (P_G).
Zo wordt de prijs van exportproducten gelijk gemaakt aan de wereldmarktprijs.
- Als de wereldmarktprijs (P_W) lager ligt dan de marktprijs binnen de EU (P_{EU}), wordt er door de EU een **invoerheffing** geheven die gelijk is aan het verschil tussen de wereldmarktprijs (P_W) en de marktprijs binnen de EU (P_{EU}).
Zo wordt de prijs van importproducten gelijk gemaakt aan de marktprijs binnen de EU.
Als de marktprijs binnen de EU (P_{EU}) boven de **drempelprijs** (P_D) stijgt, dan wordt de invoer uit niet-EU-landen zonder beperkingen toegestaan, zodat de prijs niet verder zal stijgen.
De drempelprijs functioneert derhalve als een maximumprijs en heeft tot doel de consumenten te verzekeren van redelijke prijzen.

Toelichting bij de grafiek

In de grafiek zijn de vraag naar en het aanbod van een landbouwproduct binnen de EU weergegeven.

De invoerheffing en de uitvoersubsidie zijn variabel en veranderen al naar gelang de prijzen schommelen.

Let op: Pas als de marktprijs binnen de EU (P_{EU}) onder de garantieprijs (P_G) daalt, gaat de garantieprijs als een minimumprijs functioneren. Evenzo gaat de drempelprijs pas als een maximumprijs functioneren als de marktprijs binnen de EU (P_{EU}) boven de drempelprijs (P_D) stijgt.

INKOMENSBELEID

Het markt- en prijsbeleid kost de belastingbetaler handen vol geld. Het opkopen van overschotten tegen garantieprijzen en het verlenen van uitvoersubsidies is immers een kostbare aangelegenheid.

Van buiten de EU komt het verwijt dat de EU zich met zijn invoerrechten en uitvoersubsidies protectionistisch opstelt. Het gevoerde beleid leidt bovendien tot hoge voedselprijzen voor de Europese consumenten. Hervorming van het landbouwbeleid is derhalve noodzakelijk.

In het landbouwbeleid zijn prijssubsidies zoveel als mogelijk vervangen door inkomensstoelagen.

- Prijssubsidies** nodigen uit tot extra productie, omdat ook over de extra productie subsidie wordt ontvangen. Prijssubsidies leiden automatisch tot overproductie, lage prijzen en dus veel opkopen. Men heeft de prijssubsidies afgebouwd, zodat de prijzen van de EU-landbouwproducten dichter bij de wereldmarktprijzen komen te liggen. Door verlaging van de garantieprijzen en drempelprijzen kan men volstaan met lagere uitvoersubsidies en invoerheffingen.
- Bij **inkomensstoelagen** ontvangen producenten voor een bepaalde productie een inkomen en extra productie zal geen extra inkomen opleveren. Producenten zullen hun productie beperken en de bestaande overschotten zullen verdwijnen.

AFSCHAFFING MELKQUOTA

Melkquota zijn ingevoerd in 1984 omdat in de Europese Unie meer melk werd geproduceerd dan geconsumeerd, wat uiteindelijk leidde tot overschotten ('melkplas' en 'boterberg').

Een **melkquotum** is het recht een bepaalde hoeveelheid koemelk te produceren. Indien meer melk wordt geleverd dan het quotum moet een heffing over deze extra hoeveelheid worden betaald. Dit heet de **superheffing**.

Productiebeperking leidt tot een hoge melkprijs en is niet meer van deze tijd. De afschaffing van de melkquota per 1 april 2015 heeft geleid tot een overaanbod van melk en een sterke daling van de melkprijs.

In een markt met duizenden aanbieders, die allemaal hetzelfde product leveren, heb je als individuele ondernemer niet veel keus. Toen bekend werd dat Brussel de melkquotering ging afschaffen, lag het voor de hand dat melkveehouders hun bedrijf zouden gaan uitbreiden en meer koeien wilden gaan houden. Door schaalvergroting kunnen ze efficiënter produceren en de kostprijs van hun melk verlagen. Maar wat in de microwereld van iedere individuele boer rationeel gedrag is, hoeft dat in de macrowereld van alle boeren tezamen niet te zijn. Door schaalvergroting neemt de productie toe en ontstaat voor je het weet een overaanbod. De lagere melkprijs die daar weer het gevolg van is, doet de kostprijvoordelen van de schaalvergroting meer dan teniet. De boer verkoopt zijn melk met verlies.

Wat het probleem voor de melkveehouders nog groter maakt, is dat in de westerse landen de consumptie van melk in de afgelopen decennia sterk is gedaald.

Door lagere melkprijzen krijgen vooral boeren in kwetsbare regio's binnen de EU het zwaar te verduren. Daar staat tegenover dat prijsdalingen uiteindelijk gunstig zijn voor de consument.

HET HUIDIGE LANDBOUWBELEID

Het huidige gemeenschappelijk landbouwbeleid in de EU is gericht op drie zaken:

- inkomenssteun voor de boeren in de vorm van directe betalingen
- marktregulering om het risico voor kwetsbare landbouwmarkten te beperken
- plattelandsontwikkeling gericht op natuur&landschap en een vitaal platteland

Na 2020 gaan de lidstaten meer zeggenschap krijgen in het vormgeven van hun nationale beleid wat betreft landbouw. Maar hiermee krijgen de lidstaten ook meer verantwoordelijkheid. Zo moet landbouw ook bijdragen aan het behalen van de klimaatdoelen van de EU. Er komt dan ook extra aandacht voor de samenwerking van landbouw met andere beleidsterreinen, zoals duurzame ontwikkeling.

TAL VAN (EXAMEN)OPGAVEN ZIJN IN HET BIJ DE SITE BEHORENDE BOEK OPGENOMEN

KLIC OP DE LINK VAN ONDERVERMELDE SITE

